

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

1040 София, ул. "Славянска" №1, тел.: 02/91 408 (централа), факс: 02/ 980 92 23

Изх. № 11-00-112 / 07 MAR 2000
 (Моля, цитирайте при отговор)

На Ваш № 4/к.г.2/2000 / 22.02.2000 г.

**ДО
 КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

*На Комитета
 в София*

8.3.2000

**СТ А Н О В И Щ Е
 ОТ ТЕОДОСИЙ СИМЕОНОВ – МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО
 ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 2/2000 г.**

ОТНОСНО: Искането на група народни представители за обявяване за противоконституционни на някои разпоредби от Данъчния процесуален кодекс (обн. ДВ бр.103/1999 г.) по искане на група народни представители

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Съгласно определението Ви от 22.02.2000 г. Министерство на правосъдието е конституирано като страна по к.д. № 2/2000 г. във връзка с искането на 55 народни представители за обявяване на противоконституционност на някои текстове на Данъчния процесуален кодекс (ДПК). Във връзка с това Министерство на правосъдието изразява следното становище:

По т.1 от искането за обявяване на противоконституционна разпоредбата на чл.8 от ДПК.

Твърди се, че текстът на чл.8 от ДПК, който предвижда, че предложенията за промени в законодателството, отнасящи се до данъчната политика или засягащи дейността на данъчната администрация, задължително се придружава от оценка на МФ за влиянието им върху приходите в бюджета и становище на данъчната администрация за ефективността им по администрирането на данъците, противоречи на чл.87 от Конституцията, с които се гарантира правото на народните представители на законодателна инициатива.

Изтъква се, че правото на законодателна инициатива не може да бъде поставено в зависимост от акт на орган на изпълнителната власт.

Според господата народните представители текстът на чл.8 ДПК противоречи и на чл.62 от Конституцията и на конституционния принцип за разделение на властите.

Твърденията не могат да бъдат подкрепени по следните съображения:

1. В чл.87 от Конституцията е посочено, че право на законодателна инициатива има всеки народен представител и Министерският съвет. С редакцията на чл.8 ДПК правото на народните представители на законодателна инициатива по въпроси, засягащи данъчната политика и дейността на данъчната администрация не се нарушават. Текстът на чл.8 ДПК задължава вносителя да прилага към законопроекта становището на органите на изпълнителната власт, които са пряко свързани с дейността по данъчното облагане, относно влиянието на законодателната промяна върху приходната част на държавния бюджет.

В тази връзка не би могло да бъде споделено твърдението, че текстът на групата народни представители и чл.8 ДПК противоречи на чл.87 от Конституцията.

Не би могло да бъде споделено твърдението, че текстът на чл.8 ДПК противоречи на чл.62 от Конституцията и на принципа за разделение на властите.

Съгласно чл.20 ал.1 от Закона за нормативните актове (ЗНА) и чл.3 ал.1 от Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове, всеки законопроект се предхожда от проучване на необходимостта от

неговото прилагане. Разпоредбата на чл.8 ДПК възпроизвежда в специалния закон, какъвто е ДПК, изискването на ЗНА, че всеки законопроект свързан с промени в данъчното законодателство следва да бъде придружен от оценка на съответните компетентни държавни органи (относно необходимостта от промени в съответната област на данъчното законодателство. В подкрепа на твърдението, че не съществуват основания за обявяване като неконституционен на чл.8 ДПК е и текстът на чл.62 ал.2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, където е посочено, че в мотивите, вносителят дава становище по очакваните последици от прилагането на проектозакона, включително и за необходимите бюджетни разходи за неговото изпълнение.

В тази връзка следва да се приеме, че внасянето на законопроект, придружен от оценката на МФ и на органите на данъчната администрация, ще допринесе до постигане на стабилност на нормативните актове в областта на данъчното законодателство.

По приложените съображения, смятаме, че искането на групата народни представители е неоснователно и Ви молим да потвърдите конституционосъобразността на чл.8 ДПК.

2. По т.2 от искането на групата народни представители за обявяване за противоконституционна разпоредбата на чл.14 ал.2 от ДПК, в частта и освен в случаите, когато изрично със закон е предвидено те да се събират по реда на този кодекс:

Твърди се, че тази част от ал.2 на чл.14 от ДПК противоречи на чл.17 ал.1 и ал.3 от Конституцията, тъй като за частните държавни и общински вземания се създава привилегирован процесуален ред за тяхното събиране. Твърдението черпи своите аргументи от решение на КС №19/1993 г., по к. д. № 11/1993 г., № 6/1996 г. по к.д. № 31/1995 г., № 22/1996 по к.д. 24/1996, к.д. № 17/1999 г. по к.д. № 14/1999 г.

Искането на групата народни представители не може да бъде уважено по следните съображения:

В атакуваната редакция на ал.2 на чл.14 ЗДП, законодателят не противопоставя видовете собственост една на друга.

С този текст се въвежда правна възможност някои или всички частни държавни и общински вземания да се събират по един от двата

процесуални реда, създадени в българското законодателство. С редакцията на чл.14 ал.2 от ДПК се въвежда правна възможност при всеки конкретен повод, с които се уреждат правоотношения, свързани със събиране на вземания да бъде определен със закон този процесуален ред, който да бъде най-благоприятен за тяхното събиране.

Законодателният орган има не само правото, но и задължението да предприеме съответните законодателни мерки, които да защитят най-добре държавните интереси.

В заключение може да кажем, че с редакцията на чл.14 ал.2 от ДПК не се ограничава частната собственост, което е предмет на посочените решения на КС, а само се цели създаването на по-гъвкав процесуален ред, за принудително събиране на влезли в сила съдебни решения по частни и общински вземания. При условие, че разпоредбата на чл.16 ал.2 ДПК в атакуваната ѝ част бъде обявена за противоконституционна това ще доведе до отпадане и на всички други текстове в ДПК, които се отнасят до събирането на частните държавни и общински вземания и до промяна на функциите на Агенцията за държавни вземания.

В тази връзка смятаме, че редакцията на чл.14 ал.2 от ДПК така, както е приета от НС не е противоконституционна.

3. По т.3 от искането за обявяване като противоконституционна на разпоредбата на чл.45 ал.5 от ДПК:

Твърди се, че разпоредбата накърнява конституционното право на защита, а също така и на основните принципи на правовата държава, както и на "липсата на основания, които да обосновават приетото изключение от общовалидния принцип за възможност за възстановяване на процесуалния срок при констатирани обективни причини за пропускането му".

Аргументите на групата народни представители могат да бъдат споделени, тъй като действително в текстът на чл.45 ал.5 от ДПК не са посочени основателни причини за въведеното изключение. Нещо повече, правният институт за възстановяване на срока е възприет и в гражданско-процесуалното право (чл.25, ал.3 ГПК) и в

административното право (чл.30 ал.3 от ЗАП), много преди възприемането му от данъчно-процесуалното право.

С оглед спазване един от основните принципи на правото, че всеки правен институт следва да се прилага еднакво в отделните клонове на правото, искането на групата народни представители за съответна промяна в редакцията на чл.45 ал.5 следва да бъде уважено.

4. По т.4 от искането на групата народни представители за обявяването на противоконституционна разпоредбата на чл.71 от ДПК, в частта му, в която е предвидено, че актовете за отлагане, сикране и възобновяване на данъчната ревизия не подлежат на обжалване.

В искането на групата народни представители, чл.71 не се обжалва в частта, в която е предвидено, че актът за възлагане на данъчна ревизия не подлежи на обжалване, както в частта, според която не подлежат на обжалване отказите на данъчните органи за възлагане, отлагане, спиране и възобновяване на данъчна ревизия.

Твърди се, че са нарушени принципите на правовата държава и правото на защита на данъчнозадължените лица, при необжалваемост на действията на данъчните органи, свързани с отлагането или спирането на данъчната ревизия. Посочва се, че в резултат на такива действия за данъчния субект възникват неблагоприятни правни последици: текат лихви, създава се състояние на финансова неизвестност и неопределеност, нарушава се доброто му име и др. Това обосновава правния интерес на данъчните субекти от създаване на възможност за обжалване на актовете на данъчните органи, с които се отлага, спира или възобновява данъчна ревизия. Искането се аргументира със съществуващия ред за обжалване на такива действия в други процесуални закони (чл.185 ГПК).

В защита на твърдението, че искането на групата народни представители за обявяване за противоконституционна на част от разпоредбата на чл.71 е неоснователно, посочваме следните аргументи:

С акта за възлагане на данъчната ревизия, издаден от компетентен данъчен орган се поставя началото на данъчния облагателен процес, който завършва с издаването на данъчен

ревизионен акт. Този ревизионен акт има качествата на индивидуален административен акт по смисъла на чл.2 от ЗАП.

Следователно всички актове на данъчната администрация издавани преди ревизионния акт нямат качеството на индивидуални административни актове по смисъла на чл.2 от ЗАП.

Те са административни актове, които засягат отношения вътре в самия данъчно облагателен процес. Тези актове имат служебен характер, засягат отношения само от служебно естество и имат за цел само да улеснят организирането и извършването по най-ефикасния начин на работата на данъчните органи – аргумент в подкрепа на това твърдение е чл.70, в който са изброени хипотезите, в които данъчната ревизия може да бъде спряна и съответно отложена. Това ще бъде възможно при природни и стихийни бедствия, при заболяване на лицата, чието участие в ревизията е наложително, когато лицето не е намерено на съответния адрес или когато са налице други обстоятелства, предвидени в закон. След отпадане на причината, довела до спиране на данъчно облагателния процес, компетентния данъчен орган издава нов възлагателен акт за възобновяване на ревизията, която е била прекъсната. Не би могло да бъде споделено твърдението, че с издаването на акт за спиране или отлагане на данъчна ревизия се нанасят материални и морални щети на данъкоплатеца. Данъчния облагателен процес, извършван по време на данъчната ревизия има за цел да установи правилността на данъчното облагане, което вече е било извършено от данъкоплатеца. Данъчните органи, извършват само последващ контрол върху действията на данъчно задължените лица, по отношение на верността и правилността на определеното данъчно задължение. С данъчната ревизия не се установява данъчно задължение. Данъчното задължение възниква по силата на закона. Ето защо не би могло да се приеме, че спирането или отлагането на данъчната ревизия, които се допускат само в точно определени в закона хипотези, може да нанесе вреди на данъкоплатеца.

Аналогията, която се прави с чл.185 от ГПК е недопустима, поради различието в хипотезите, които се уреждат в чл.71 ДПК и чл.185 от ГПК.

С актовете, издавани от данъчния орган, с които се спира или отлага данъчна ревизия не се прегражда пътя за защита на данъчно задълженото лице. С тези актове не могат да се създадат права за данъкоплатците или те да се освобождава от задължения. С тези актове само се регулира процеса на контрол, осъществяван от данъчните органи. Ето защо те имат характера на вътрешни административни актове, които не подлежат на обжалване.

По изтъкнатите аргументи, следва да потвърдите конституционностьта на чл.71 от ДПК.

По т.5 от искането на групата народни представители за обявяване за противоконституционна на разпоредбата на чл.87 ал.2 т.3 от ДПК, според която се допускат писмени обяснения от трети лица за установяване на факти и обстоятелства, за които данъчния субект не е съставил или издал документ, когато е бил длъжен да го стори или е съставен документ с невярно съдържание.

Това искане за обявяване като противоконституционно на разпоредбата на чл.87 ал.2 т.3 не може да бъде подкрепено по следните съображения:

1. Във фактическия състав на чл.87 ал.2 т.3 са уредени две хипотези, при които се допуска данъчния орган да поиска писмени обяснения от 3-ти лица за установяване на факти от значение за определяне на данъчните задължения на ревизирувания данъчен субект.

В първата хипотеза е предвидено, че данъчният орган може да поиска писмени обяснения от 3-ти лица и те са задължени да ги дадат, когато се установят факти и обстоятелства, за които данъчния субект не е съставил или издал документ, когато е бил длъжен да го стори.

В тази хипотеза е уреден реда за събиране на доказателства, чрез които да се докажат или отхвърлят хипотезите, посочени в чл.253 – 257 от НК.

Във втората хипотеза е предвидено, че данъчният орган може да поиска писмени обяснения от 3-тите лица и те са задължени да ги дадат, когато се установят факти и обстоятелства, за които данъчния субект е съставил документи с невярно съдържание.

В тази хипотеза е уреден реда за събиране на доказателства, чрез които да се докажат или отхвърлят хипотезите на чл.212, 242, 250 и 255 от НК. Съгласно чл.85 и 92 от НПК за установяване на деянията по изброените текстове НК се допускат свидетелски показания.

По изложените съображения смятаме, че с разпоредбата на чл.87 ал.2 т.3 не се нарушават правата на данькоплатците, а се създават условия за по-ефективно разкриване на извършени данъчни нарушения и престъпления.

По т.6 от искането на народните представители за обявяване на противоконституционна разпоредбата на чл.106, ал.1 от ДПК и чл.241, ал.3, т.2 и т.3 ДПК.

Твърди се, че разпоредбите са в противоречие с чл.33, ал.2, чл.117, ал.1, чл.119 и чл.128 от Конституцията.

В искането на групата народни представители за отмяна на цитираните текстове като противоконституционни са посочени следните фактически състава:

1. В чл.106 ал.1 "При данни за укриване на факти и обстоятелства, свързани с определяне на данъчни задължения и установяване на данъчни нарушения или възпрепятстване на изпълнението на данъчни вземания, данъчните органи могат да извършват действия по претърсване и изземване по реда, предвиден в НПК."

Съгласно общите принципи, на които е изградено наказателно-процесуалното право, само органите изрично посочени в НПК са оправомощени да извършват отделни процесуални действия. В чл.48 от НПК са посочени изчерпателно органите, на които е признато правото да бъдат разследващи органи.

В тази връзка смятаме, че искането на групата народни представители да бъдат обявени като противоконституционен текстът на чл.106 ал.1 и чл.241, ал.3, т.2 и т.3 от ДПК може да бъде подкрепено.

7. По т.7 от предложението на групата народни представители да бъдат обявени като противоконституционни разпоредбите на чл.108, ал.8 и чл.109 ал.7 от ДПК:

Посочва се, че тези текстове са в нарушение на чл.4 и чл.56 от Конституцията, тъй като предвиждат, че фактическите констатации в

данъчния ревизионен акт в производството по обжалването му се считат верни до доказване на противното.

По тези разпоредби моля да се има предвид следното:

Разглеждането на спора в стадия на съдебното производство става с участието на страните, в случая данъчния орган и данъчно задълженото лице и при следване на състезателното производство. Данъчният орган и данъчно задълженото лице имат противоположни гледища и всеки се стреми да докаже своята теза, която придава на процеса, характер на състезателно производство. А това налага на страните да се предоставят еднакви възможности да изложат своята теза и да предоставят доказателства в нейна подкрепа, да вземат отношение по тезата на другата страна и по допустимостта на сочените от нея доказателства и тяхната доказателствена стойност, да сочат доводи в подкрепа на своята теза и за опровергаване на противната и др. Най-общо казано състезателността дава възможност и на двете страни да вземат участие във всички процесуални действия, насочени към изясняване на спора откъм фактическа и правна страна. Вярно, че данъчните правоотношения са властнически правоотношения, което предполага неравенство между страните, но това важи само за материалните данъчни правоотношения. В сферата на процесуалните данъчни отношения данъчния орган и данъчно задълженото лице са равнопоставени, т.е. те са равнопоставени спрямо съда, доколкото са страни по спор, поставен за решаване от съда и доколкото между самите тях не възникват процесуални правоотношения.

Във връзка с тежестта на доказване следва да бъде подкрепено становището, с което се възразява срещу т.нар. презумпция за законност на административните актове, т.е. че тези актове са задължителни за изпълнение защото се предполага, че са законни. Тази презумпция не намира законова опора и не може да бъде подкрепена. Данъчните ревизионни актове са задължителни за адресатите си, не защото се предполага, че са законни, а защото са властнически волеизявления на определен държавен орган, какъвто е данъчния орган. Ето защо презумпцията за законност не може и да има и съответното

доказателствено значение, каквото ѝ се придава с разпоредбата на чл.108 ал.8 и чл.109 ал.7 от ДПК.

По изложените съображения с тези текстове са нарушени чл.4 (принципите на правовата държава) чл.56 (правото на защита) и чл.117 ал.2 от Конституцията (принципа на независимостта на съдебната власт).

По т.8 от предложението на групата народни представители за обявяване на противоконституционни разпоредбите на чл.110, ал.2, чл.118 ал.2 и чл.127 ал.ал.1, 2 и 3 ДПК.

Аргументите изложени от групата народни представители, с които се иска обявяването на текстовете за неконституционносъобразни не могат да бъдат споделени по следните съображения:

Съгласно чл.23 ал.2 и чл.37 ал.3 от ЗАП жалбата или протестът, подадени срещу административен акт, спират неговото изпълнение. По принцип предварителното изпълнение на административни актове е недопустимо. Само по изключение и то в точно определени от закона случаи може да се пристъпи към предварително изпълнение. За данъчните ревизионни актове режимът е друг. Те включват в съдържанието си клауза за предварително изпълнение на предвидените в тях задължения. Предварителното изпълнение на данъчните ревизионни актове е обусловено от специални обстоятелства, които налагат бързото реализиране на данъчни задължения. В случая това са държавните и обществени интереси, свързани с редовното постъпване на средства в бюджета.

Редът в ДПК за предварително изпълнение на невлязъл в сила данъчен акт съществуваше и в чл.29 от Закона за данъчното производство (отм.).

По изложените съображения текстовете на чл.110 ал.2, чл.118 ал.2 и чл.127 ал.ал.1, 2 и 3 от ДПК не следва да се обявяват за противоконституционни.

По т.9 от искането на групата народни представители за обявяване на противоконституционен текстът на чл.121 ал.3 ДПК, относно израза "или частично".

Това искане се позовава на неточно разбиране на редакцията на чл.121 ал.3 в резултат на лоша редакция на текста. Идеята, вложена от законодателя е да не се допуска обжалване по съдебен ред на тази част от жалбата, която вече частично е уважена. С текстът не се цели да се прегради пътя на съдебна защита на данъкоплатците за неуважената част от жалбата, а само да се очертаят границите, в които лицата могат да обжалват неуважената част от жалбата.

В тази връзка считаме, че текстът на чл.121 ал.3 в частта "или частично" не следва да се обявява за противоконституционен.

По т.10 от предложението на групата народни представители за обявяване за притовиконституционна на разпоредбата на чл.136 от ДПК.

Твърди се, че разпоредбата е противоконституционна, тъй като в ДПК не се съдържа легално определение на понятието "публично вземане".

Това твърдение, не може да бъде споделено, тъй като в чл.13 ал.2 от ДПК са изброени вземанията, които законодателят е определил като публични държавни вземания.

В тази връзка смятаме, че текстът на чл.136 от ДПК е конституционносъобразен.

По т.11 от предложението на групата народни представители за обявяване като противоконституционна разпоредбата на чл.156, ал.3 от ДПК.

Твърди се, че текстът на чл.156 ал.3 от ДПК противоречи на принципа на правовата държава, тъй като деформира изцяло института на погасителната давност.

Аргументите на групата народни представители не могат да бъдат приети поради следните съображения:

Редакцията на чл.156, ал.3 от ДПК възпроизвежда в специалния закон, какъвто е ДПК, общата разпоредба на чл.103, ал.2 от ЗДД, където се допуска прихващане и след като вземането е погасено по давност, ако прихващането е могло да бъде извършено преди изтичането на давността.

В тази връзка смятаме, че текстът на чл.156, ал.3 от ДПК не е противоконституционен.

По т.12 от предложението на група народни представители за обявяване за противоконституционни разпоредбите на чл.158, 160 от ДПК и цялата глава 16 от ДПК.

Искането е за обявяване на цялата глава 16 ДПК за противоконституционна, защото с нея се създава фигурата на т.нар. “присъединен взискател” в лицето на държавата, с което се създава привилегировано положение за публичните държавни вземания пред частното изпълнително производство **е неоснователно:**

Фигурата “присъединен кредитор” е регламентирана и в чл.353 ГПК: “Държавата се счита винаги като присъединен взискател за дължимите ѝ от длъжника данъци и други вземания, размерът на които е бил съобщен на съдия-изпълнителя до извършване на разпределението. За тази цел съдия-изпълнителят изпраща съобщение на данъчната администрация за всяко започнато от него изпълнение и за всяко разпределение.”

В глава 16 този текст е реципиран и са разработени процесуалните действия по прилагането му. Нещо повече, не само не е накърнена частната собственост, но с разпоредбата на чл.181 ДПК са гарантирани правата на частните “присъединени кредитори” в същия данъчен изпълнителен процес.

Показателно в тази насока е и Р. № 730/99 г. ВКС по гр.д. № 388/98 г. – IV-г.о.: “Преди да е била извършена продажба на запорирана вещ, съдия-изпълнителят е длъжен да уведоми данъчната администрация за започналото изпълнение или за предстоящото разпределение на получените от продажбата суми в случаите, когато размерът на вземанията на държавата е бил съобщен на съдия-изпълнителя до извършване на разпределението. Извършените дотогава действия и без участието на държавата не са незаконосъобразни. Тя се счита винаги присъединен взискател за дължимите от длъжника данъци и други вземания.”

Поради изложените съображения Ви молим да отхвърлите искането.

По т.13 от искането за обявяване за противоконституционни разпоредбите на чл.163, ал.3, 5 и 6 от ДПК.

Искането е неоснователно по съображенията, изложени подробно в т.8. В допълнение може да се добави, че дерогирането на суспензивния ефект на жалбата е правен институт и на други клонове на правото. Не смятаме, че разпоредбата на чл.163, ал.3, 5 и 6 ДПК противоречат на Конституцията.

По т.14 от искането за обявяване за противоконституционни разпоредбите на чл.172, ал.2, т.1, 2, 3 и 4 от ДПК, поради това, че изпълнителните основания по т.1 и 3 представляват "извънсъдебни основания" и не бил създаден ефективен ред за защита.

Искането е неоснователно, тъй като за изпълнителните основания посочени в чл.172 ал.2 т.1, 3 и 4 има създаден специален ред за обжалването им в ДПК.

За основанието, посочено в т.2 на ал.2 на чл.172, особен ред за защита не е необходим, тъй като данъчно задълженото лице само е определило размера на данъчните си задължения и с подаване на данъчната декларация е направило едно извънсъдебно признаване на фактите, посочени в данъчната декларация.

По изтъкнатите съображения предлагаме да не обявявате за противоконституционен текстът на чл.172 ал.2, т.1, 2, 3 и 4 от ДПК.

По т.15 от искането за обявяване за противоконституционна разпоредбата на чл.186 ал.1 от ДПК. Твърди се, че с тази разпоредба се предвижда привилегирован ред за събиране на държавни вземания, срещу длъжник, срещу когото е открито производство по несъстоятелност и се нарушава чл.17 ал.1 и ал.3 от Конституцията.

Твърдението не може да бъде споделено, тъй като частичните кредитори в открито производство по несъстоятелност са присъединени кредитори със запазени права, чиито права се охраняват и от разпоредбата на чл.186 ал.1 от ДПК.

По изложените съображения, моля да отхвърлите искането за обявяване като неконституционносъобразна разпоредбата на чл.186 ал.1 от ДПК.

По чл.16 от искането за обявяване за противоконституционна разпоредбата на чл.186 ал.3, ал.6 и ал.7, тъй като в тези текстове се съдържат разпоредби, предвиждащи специален ред за принудителното

изпълнение на публични държавни вземания в сравнение с останалите вземания на кредиторите в производството по несъстоятелност.

Тези твърдения не могат да бъдат възприети, тъй като правата на присъединените кредитори са защитени в ДПК (чл.181) и в Търговския закон (част Четвърта “Несъстоятелност”).

С оглед изложеното не би могло да се приеме, че чл.186, ал.3, ал.6 и ал.7 от ДПК противоречат на Конституцията.

По т.17 от искането за обявяване за противоконституционна разпоредбата на чл.189 ал.1 и ал.2 от ДПК.

Подкрепяме искането разпоредбата на чл.189 ал.1 и ал.2 от ДПК да бъдат обявени за противоконституционни по изложените в т.6 съображения.

По т.18 от искането за обявяване за противоконституционна разпоредбата на чл.228 ал.4 от ДПК, тъй като с нея се прегражда пътя за защита на лицата срещу принудително изпълнение. Това твърдение не може да бъде споделено, тъй като на принудително изпълнение подлежат само влезли в сила изпълнителни основания. По-подробно това бе изяснено в т.14.

По изложените съображения, предлагаме текстът на чл.189 ал.1 и ал.2 да не бъде обявяван за противоконституционен.

По т.19 по искане за обявяване за противоконституционен § 3 от преходните и заключителни разпоредби на ДПК в частта, с която е създаден чл.85 ал.1 т.2 от Закона за събиране на държавните вземания.

Този текст означава на практика закриване на Агенцията за държавни вземания, чието създаване е предвидено с цел хармонизиране на българското законодателство с това на страните от ЕС.

По т.20 относно искането за обявяване за противоконституционна разпоредбата на § 3 от Преходните и заключителни разпоредби на ДПК в частта “или определени със закон частни държавни вземания, чието принудително събиране се извършва по реда на публичните вземания”.

Искането за обявяване на този текст за противоконституционен следва да бъде оставен без уважение по съображенията, изложени в т.19.

По т.21 от искането за обявяване за противоконституционна разпоредбата на § 3 от Преходните и заключителни разпоредби на ДПК, с които се създава чл.87 ал.3 и 4 от Закона за събиране на държавните вземания (ЗСДВ).

Твърди се, че текстовете на чл.87 ал.3 и 4 ЗСДВ са противоконституционни, тъй като за частни държавни вземания се предвижда същия ред за събиране както за публичните държавни вземания.

Волята на законодателя трябва да бъде разбрана в смисъл, че с разпоредбата на чл.87, ал.3 и 4 от ЗСДВ ще се събират само онези държавни или общински частни вземания, които са останали несъбрани в определените срокове и след като за тяхното събиране са били приложени всички други законоустановени принудителни мерки. И едва след като те са придобили качеството несъбираеми вземания се предвижда възможност да бъдат предоставени на Агенцията за държавни вземания за събиране по реда на ДПК. Отмяната на текстът ще ограничи приложното поле на дейността на Агенцията за държавни вземания.

По т.22 от искането за обявяване за противоконституционна разпоредбата на § 16 от Преходните и заключителни разпоредби на ДПК, в частта отнасяща се до допълнението на чл.638 ал.1 от Търговския закон (ТЗ).

Искането е частично основателно по следните съображения:

Разпоредбата на чл.159, ал.1 от ДПК, към която препраща чл.638 ал.1 от ТЗ е неточна е неprecизна. Първо, защото имуществото не може да се реализира – включително от органите по принудително изпълнение. Реализира се обезпечението в смисъл, че постига целта си – имуществото се продава и вземането се удовлетворява в размер на обезпечената му част. Самото имущество е обект на обезпечението, върху който се насочва принудителното изпълнение.

Извън тази непрецизност, ДПК е неясен и по отношение на обхвата на понятието "имущество, върху което са започнали изпълнителни действия по реда на този кодекс и което имущество се реализира от публичния изпълнител, съответно от другите органи на Агенцията за държавни вземания, по реда и при условията на този кодекс".

Изпълнението по реда на ДПК може да е доброволно или принудително. Съгласно чл.184, ал.1 от ДПК, когато пристъпва към изпълнение, публичният изпълнител е длъжен да изпрати на длъжника съобщение, с което му дава седмодневен срок за доброволно изпълнение. Тоест възможно е претенцията да е отправена към имуществото на длъжника без да е обезпечена и без да е конкретизиран обекта, който органът на властта е избрал да послужи за обезпечението й. Дори в този случай започнало изпълнително действие по реда на този кодекс от страна на публичния изпълнител, съответно от друг орган на Агенцията за държавни вземания, има. Такова започнало изпълнително действие има и в случаите, когато изпълнителният орган е написал съобщение за налагане на заповед (възбрана), но същото съобщение не е получено от адресата си и всъщност налагане на заповед или възбрана на имот не са осъществени.

В този смисъл неточността на чл.159, ал.1 от ДПК допуска тълкуването на чл.638, ал.1 от ТЗ след промяната му с § 16 от ПЗРДПК в смисъл, че всички започнати от Агенцията за държавни вземания изпълнителни производства не подлежат на спиране, вследствие на което всички нейни действия, включително налагането на нови заповеди и ипотечи върху имуществото на длъжника, са напълно законосъобразни.

Последното именно поставя в привилегировано отношение държавата спрямо останалите кредитори и нарушава установения в правните държави принцип на равнопоставеност на гражданските субекти. В този случай би се нарушил и установеният в чл.722 от ТЗ ред на удовлетворяване на кредиторите – в него държавата на практика, при тълкуваната хипотеза, би се наредила в т.1 от списъка – в реда на обезпечените кредитори.

Предвид изложеното моля да обявите за противоконституционна частта от чл.638 ал.1 от ТЗ в частта ѝ позволяваща да не се спират изпълнителните производства срещу имущество, върху което са започнали изпълнителни действия по ДПК, когато обезпечението се реализира от публичния изпълнител, съответно от държавните органи на Агенцията за държавни вземания по реда и условията на ДПК.

C:\snejal\z.doc

МИНИСТЪР:
/ТЕОДОСИЙ СИМЕОНОВ/

